

Kommittédirektiv

**Dir.
2011:8**

Tilläggsdirektiv till Översyn av hur ekonomiska stöd till barnfamiljer stödjer samarbete mellan särlevande föräldrar (S 2009:04)

Beslut vid regeringssammanträde den 27 januari 2011

Ändring i uppdraget

Med stöd av regeringens bemyndigande den 4 juni 2009 har socialministern gett en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av hur ekonomiska stöd till barnfamiljer stödjer samarbete mellan särlevande föräldrar (dir. 2009:56).

Regeringen ger nu utredaren i uppdrag att komplettera analyserna i de tidigare direktiven med att se över vilka möjligheter det finns att erbjuda alla föräldrar som separerar samarbetsamtal. Vidare ska utredaren utreda om samarbetssamtalen, förutom nuvarande frågor om vårdnad, boende och umgänge, även ska innehålla frågor om fördelning av det ekonomiska ansvaret för barnet.

Uppdraget ska fortfarande redovisas senast den 1 juni 2011.

Bakgrund

Med stöd av regeringens bemyndigande den 4 juni 2009 gav socialministern en särskild utredare i uppdrag att göra en översyn av hur ekonomiska stöd till barnfamiljer stödjer samarbete mellan särlevande föräldrar (dir. 2009:56). I uppdraget ingår bl.a. att vid behov föreslå förbättringsåtgärder, regelförändringar och andra åtgärder som kan underlätta och uppmuntra

samarbete mellan föräldrar som inte lever tillsammans. Utredningen, som har antagit namnet Utredningen om ekonomi och föräldrasamarbete vid särlevnad, skulle enligt direktiven redovisa resultatet av arbetet senast den 31 december 2010. Genom tilläggsdirektiv den 9 september 2010 förlängdes tiden för redovisning av uppdraget till den 1 juni 2011 (dir. 2010:89).

Föräldrarnas gemensamma ansvar för ett barn upphör inte vid en separation eller skilsmässa. För barnets skull är det viktigt att eventuella konflikter mellan föräldrarna hanteras på ett bra sätt med barnets bästa för ögonen, i första hand utanför domstol. Enligt socialtjänstlagen (2001:453) är kommuner skyldiga att erbjuda samtal under sakkunnig ledning i syfte att nå enighet i frågor som rör vårdnad, boende och umgänge – s.k. samarbetsamtal. I dag omfattar samarbetsamtalen oftast inte frågor om ekonomi eller hur det ekonomiska ansvaret för barnet ska fördelas mellan föräldrarna.

Regeringen har i budgetpropositionen för 2011 (prop. 2010/11:1 utgiftsområde 9 Barnrättspolitik samt Socialtjänstpolitik) uttalat att målsättningen är att alla föräldrar som separerar ska kunna erbjudas samarbetsamtal med syfte att enas om det fortsatta gemensamma ansvaret för barnet.

Regeringen har i nämnda budgetproposition även uttalat att det finns ett behov av bättre information och stöd till föräldrar kring det ekonomiska ansvaret för barnen vid en separation och att det bör övervägas om samarbetsamtalen även ska innehålla frågor om fördelning av det ekonomiska ansvaret för barnet. Bättre information och stöd kan leda till att fler föräldrar kommer överens om försörjningsansvaret för barnet och att konflikter som rör ekonomi kring barnet förhindras eller kan dämpas.

En annan uppmärksam fråga är om föräldrar bör få hjälp av någon myndighet att träffa avtal om underhållsbidrag, bl.a. för att sådana avtal i större utsträckning ska kunna verkställas i utlandet. Det saknas i dag en ansvarig instans för vägledning och stöd till föräldrar i ärenden om underhållsbidrag. Frågan har bl.a. uppmärksammats av Riksrevisionen i rapporten *Underhållsstödet – för barnens bästa?* (RiR 2010:22). Bristen på information och stöd om vad gällande bestämmelser om under-

hållsbidrag innebär och hur ett underhållsbidrag ska beräknas kan vara orsaken till att få avtal sluts och att föräldrarna i stället i stor utsträckning använder det statliga underhållsstödet, som administreras via Försäkringskassan. Underhållsstödets belopp om 1 273 kronor per månad har därför i stor utsträckning blivit normerande även då föräldrarna har god ekonomi. Konsekvenserna blir att ett barn kan gå miste om underhåll. Även de analyser som utredningen hittills har gjort pekar i samma riktning. Frågan om hjälp och stöd till föräldrar att träffa avtal om underhållsbidrag, och vilken instans som i så fall kan vara lämplig för ett sådant ansvar, ska utredas inom ramen för en egen utredning, som regeringen planerar att tillsätta under 2011. De undersökningar som utredningen om hur ekonomiska stöd till barnfamiljer stödjer samarbete mellan särlevande föräldrar väntas presentera kommer att bli ett användbart bidrag i det arbetet.

Uppdraget

Utredaren får i uppdrag att undersöka förutsättningarna för att erbjuda alla föräldrar som separerar samarbetsamtal.

Utredaren ska vidare utreda om kommuners skyldighet att erbjuda samarbetsamtal även ska innefatta frågor om hur det ekonomiska ansvaret för barnet fördelas mellan föräldrarna.

Uppdraget ska fortfarande redovisas senast den 1 juni 2011.

(Socialdepartementet)